

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนวิธีวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้การวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนประชากรทั้งหมด 18,034 คน จำนวน 15 ชุมชน โดยเลือกมาจากเขตการเลือกตั้งละ 5 ชุมชนจากเขตการเลือกตั้ง 3 เขตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ดังนี้ (เทศบาลเมืองมหาสารคาม.2554-3)

1.1 ตักสิลา	1.7 เครื่องวัลย์	1.13 ส่องเหนือ
1.2 ศรีสวัสดิ์	1.8 นาควิชัย	1.14 ส่องใต้
1.3 ปัจฉิมทัศน์	1.9 มหาชัย	1.15 บ้านแมด
1.4 รัชฎา	1.10 โพธิ์ศรี	
1.5 สามัคคี	1.11 อภินิหาร	
1.6 ศรีมหาสารคาม	1.12 อุทัยทิศ	

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 35)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

E = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{18,034}{1+18,034(.05)^2}$$

$$n = \frac{18,034}{46.085}$$

$$n = 391.32$$

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการคำนวณและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรอย่างสมบูรณ์ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391.32 คน

หลังจากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบใช้วิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้จำนวนประชากรในแต่ละชุมชนเป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้านและชุมชน	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	ตักสิลา	1,149	25
2	ศรีสวัสดิ์ 1	2,059	46
3	ปัจฉิมทัศน์ 2	1,277	28
4	ธัญญา 3	1,236	27
5	สามัคคี 1	1,175	26
6	ศรีมหาสารคาม	1,871	41
7	เครือข่าย 2	413	9
8	นาควิชัย 3	981	22
9	มหาชัย	1,070	24
10	โพธิ์ศรี 2	1,612	36
11	อภิสิทธิ์ 1	969	21
12	อุทัยทิศ 3	1,087	24
13	ส่องเหนือ	1,338	30
14	ส่องใต้	995	22
15	บ้านแมด	802	18
รวม		18,034	400

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดมหาสารคาม. 2555. เว็บไซต์

หลังจากนั้นใช้วิธีการเลือกสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

โดยการจับสลาก เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการคือ ทำกล่องจับสลากทั้งหมด

จำนวน 15 กล่อง พร้อมเขียนชื่อชุมชนข้างกล่องทุกกล่อง จากนั้นทำสลากด้วยการเขียนเลขที่

ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละชุมชน ให้ครบตามจำนวนของแต่ละชุมชน แล้ว

ดำเนินการหยิบสลากทีละใบพร้อมบันทึก แล้วนำไปเปรียบเทียบว่าเลขที่สลากดังกล่าวตรงกับ

อันดับบุคคลที่เท่าไรของบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หลังจากหยิบทุกครั้งให้นำสลากที่

หยิบได้ใส่ลงกล่องคืน เพื่อให้ทุกเลขที่ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีโอกาสได้ถูกเลือกเท่าๆ กัน หากได้รายชื่อเดิมให้จับสลากใหม่ จนกระทั่งได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

1.3 ร่างแบบสอบถาม นำเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา ภาษาและรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำร่างแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.4 นำแบบสอบถามการหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่เพียงใด ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนด ดังนี้

+1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เลย

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1.4.1 นายไพฑูรย์ เกษแก้วเกลี้ยง วุฒิกการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายบริหารปกครอง (ปลัดอาวุโส) ที่ทำการปกครองอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.4.2 ดร.เสฐียรพงษ์ ศิวินา ปริญญาเอกสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

1.4.3 นางนุชรา พรหมอ้วน วุฒิศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย) ศศ.ม.

(ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุง แก้ไขแล้ว

เสนอคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อ 2.1.5 ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข
เรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลเมืองมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจ
จำแนกรายข้อด้วยวิธีหา (Item of Objective Congruence หรือ IOC) ได้ค่าระหว่าง .20 ถึง .79
และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .92

1.7 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการปรับปรุงแล้วมาจัดพิมพ์เป็น
แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้
ศึกษาสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์
และกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถามประกอบด้วยเพศและชุมชนที่อาศัยอยู่ของประชาชน จำนวน 15 ชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale)
ตามแบบของลิเคิร์ท (Liker Scale) เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน
เขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม การให้คะแนน เป็นมาตรฐาน
ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

ระดับ 5	หมายถึง	ทุกครั้ง
ระดับ 4	หมายถึง	บ่อยครั้ง
ระดับ 3	หมายถึง	บางครั้ง
ระดับ 2	หมายถึง	นาน ๆ ครั้ง
ระดับ 1	หมายถึง	ไม่เคย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงและแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ขอความร่วมมือจากนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พร้อมแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยและให้การอบรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน จากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนิน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form) แล้วให้คะแนนตามอำนาจจำแนกรายข้อในแบบสอบถามโดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ทุกครั้ง	กำหนดให้	5	คะแนน
บ่อยครั้ง	กำหนดให้	4	คะแนน
บางครั้ง	กำหนดให้	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	กำหนดให้	2	คะแนน
ไม่เคย	กำหนดให้	1	คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว กำหนดเกณฑ์การให้ความหมาย
ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึงว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึงว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึงว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับ
ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึงว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 1.50 หมายถึงว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับ
น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำสถิติมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง สถิติที่ใช้ จำแนกตามเพศใช้ t-test และ (Independent Sample) จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และใช้การพรรณนาความประกอบ (Content Analysis)